

УДК 336:658.15

**ANALYTICAL SUPPORT FOR RISK MANAGEMENT OF FINANCIAL
MARKET PARTICIPANTS IN THE DIGITAL ENVIRONMENT
АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СУБ'ЄКТІВ
ФІНАНСОВОГО РИНКУ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Kononenko L.V./ Кононенко Л.В.*s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.*ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5698-5003>*Kherson State agrarian and economic University,
73006, 23 Stritenska Str., Kherson, Ukraine**Херсонський державний аграрно-економічний університет,
73006, вул. Стрітенська, 23, Херсон, Україна***Savchenko V.M./Савченко В.М.***s.e.s., prof. / к.е.н., проф.*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2496-2525>*Kherson State agrarian and economic University,
73006, 23 Stritenska Str., Kherson, Ukraine**Херсонський державний аграрно-економічний університет,
73006, вул. Стрітенська, 23, Херсон, Україна***Gai O.M./Гай О.М.***s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5236-6931>*Central Ukrainian National Technical University,
25006, Kropyvnytskyi, 8, Prospekt Universytetskyi**Центральноукраїнський національний технічний університет,
25006, просп. Університетський, 8, Кропивницький, Україна*

Анотація. У публікації акцентується увага на тому, що функціонування фінансового ринку України відбувається в умовах невизначеності та високих ризиків, суттєвий вплив на функціонування фінансового ринку спричиняє цифровізація. Відповідно зазначено, що є необхідним підвищення рівня фінансової та цифрової грамотності населення як передумови розвитку фінансового ринку. У контексті євроінтеграції очікується підвищення активності домогосподарств до діяльності фінансового ринку, що має бути враховано при здійсненні аналітичних процедур. Встановлено обмеженість ретроспективного підходу при формуванні інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень на фінансовому ринку.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, принципи та стандарти ESG, фінансові інструменти, учасники ринку, ціни на фінансовому ринку, статистика, фінансовий аналіз

Постановка проблеми. Функціональне навантаження фінансового ринку - інформаційне забезпечення користувачів з метою прийняття ефективних рішень у фінансовій сфері та сфері економіки. На розвиток фінансового ринку спричиняє валив цифровізація, В цих умовах підвищується значення та методичні підходи до здійснення аналітичних процедур (фінансовий та статистичний аналіз) для управління ризиками на фінансовому ринку.

Виклад основного матеріалу. Традиційно фінансовий ринок трактують як систему економічних взаємовідносин на основі яких здійснюється розподіл та перерозподіл фінансових ресурсів. Прийняття управлінських рішень щодо тієї чи іншої дії на фінансовому ринку здійснюється суб'єктами ринку на

підставі інформаційних сигналів. Важливим аспектом аналізу є процеси формування цін. Однією з основних умов розвитку фінансового ринку є те, що ціни, які склались на фінансових ринках надзвичайно інформативні щодо фундаментальних характеристик базових активів. Ціни ефективно використовуються у якості джерела інформації для прийняття обґрунтованих рішень.

Фінансовий ринок України є недостатньо розвиненим, що об'єктивно обумовлено його відносно "молодим віком" та складними умовами становлення. Проте є можливим визнати позитивні тенденції розвитку окремих його складових, зокрема банківської системи. Найбільш проблемним в Україні є фондовий ринок. Відповідно, для забезпечення його розвитку і подолання негативних тенденцій є доцільним використання підходів до інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень суб'єктами фінансового ринку країн, що мають позитивний досвід. Основні питання дослідження фінансових ринків розвинених країн пов'язані з його ефективністю, яка насамперед залежить від точності і своєчасності його інформаційного забезпечення (інформації про майбутні грошові потоки, що генерується цінними паперами тощо). При розрахунку ефективності ринку як правило використовують методи статистичного аналізу. Високий рівень ефективності фінансового ринку свідчить про те, що ринок не тільки ефективно агрегує та обробляє інформацію, а і прогнозує. Це обумовлює недоцільність застосування виключно ретроспективного підходу у контексті формування інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень на фінансовому ринку.

Значну роль в управлінні ризиками на фінансовому ринку має фінансовий аналіз, основним інформаційним джерелом для проведення якого є облікова інформація - насамперед фінансова звітність, що визначає необхідність попереднього аналізу впливу облікової політики на показники фінансової звітності [1]. Сучасна облікова інформація є ретроспективною, тобто розкриття бухгалтерської звітності зосереджене на вартості наявних активів або формуванні минулих доходів. Отже, інформація, що сформована на підставі даних бухгалтерського обліку забезпечує користувачів даними щодо минулого. В той же час ринкова інформація може мати прогнозний характер. Ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності передбачає використання ретроспективної, а не прогнозної інформації, але питання про те, застосування якого виду інформації є найоптимальнішим і досі обговорюється [2]. Оптимальним, на нашу думку, є застосування комплексного підходу. При аналізі фінансового ринку, доцільно використовувати моделі, які враховують особливості людської поведінки та її вплив на стан и розвиток фінансового ринку [3].

Сьогодні найбільш активними учасниками фінансового ринку України є комерційні банки, страхові компанії та фондові біржі [4, 5].

Висновки. Функціонування фінансового ринку України сьогодні відбувається в умовах невизначеності і високих ризиків. Цифровізація обумовлює зміни майже в усіх сферах життя людини, проте ці зміни різні за своєю глибиною і масштабом. Щодо фінансового ринку - ці зміни глобальні.

Значну роль в управлінні ризиками на фінансовому ринку має фінансовий аналіз, основним інформаційним джерелом для проведення якого є облікова інформація - насамперед фінансова звітність.

Список використаних джерел:

1. Савченко, В., Кононенко, Л., & Назарова, Г. (2023). Використання методів фінансового аналізу при виконанні аудиторських процедур. *Економіка та суспільство*, (52). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-38>
2. Goldstein I., Yang L. (2019): Good disclosure, bad disclosure, *Journal of Financial Economics* 131, 118–138. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2018.08.004>
3. Повод Т., Адвокатова Н. Поведінкова економіка: сутність та концептуалізація поняття. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. (2), 213-221. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.2.26> (дата звернення: 17.02.2024).
4. Національний банк України. Офіційний сайт. Основні показники діяльності банків України. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1>
5. Статистика страхового ринку України. Фориншурер. Офіційний сайт. URL: <https://forinsurer.com/stat>

Abstract. *The publication focuses on the fact that the functioning of the financial market of Ukraine takes place in conditions of uncertainty and high risks, and that digitalization has a significant impact on the functioning of the financial market. Accordingly, it is noted that it is necessary to increase the level of financial and digital literacy of the population as a prerequisite for the development of the financial market. In the context of European integration, it is expected that households will become more active in the financial market, which should be taken into account in the implementation of analytical procedures. The limitations of the retrospective approach in the formation of information support for managerial decision-making in the financial market are determined.*

Keywords: *information support, ESG principles and standards, financial instruments, market participants, financial market prices, statistics, financial analysis*

Матеріал надіслано: 21.02.2024 р.

© Кононенко Л.В., Савченко В.М., Гай О.М.